

Liga za ľudské práva

Môj život na Slovensku

Informačná brožúra pre maloletých bez sprievodu v SR

*Katarína Fajnorová
Katarína Marinová
Alexandra Malangone*

Ilustroval: Filip Waldner

2009

Druhé aktualizované vydanie 2014

Obsah

Úvod.....	2
1. Detský domov pre maloletých bez sprievodu Medzilaborce	3
2. Právne postavenie.....	5
3. Opatrovník.....	7
4. Medzinárodná ochrana.....	8
5. Zlúčenie s rodinou.....	14
6. Dobrovoľný návrat.....	16
7. Tolerovaný pobyt.....	17
8. Keď dosiahnem 18 rokov.....	18
9. Obchodovanie s ľuďmi.....	21
10. Vzdelanie na Slovensku.....	24
Záver.....	26
Zoznam organizácií a inštitúcií, ktoré Ti môžu pomôcť.....	26

ÚVOD

V rukách držíš brožúru, ktorá je určená predovšetkým maloletým bez sprievodu, t.j. všetkým deťom a mladým ľuďom, mladším ako 18 rokov, ktorí sa nachádzajú na Slovensku bez sprievodu svojich rodičov alebo iných príbuzných.

Cieľom publikácie je poskytnúť Tebe, a ostatným deťom v podobnej situácii ako je tá Tvoja, odpovede na otázky, ktoré Ťa zaujímajú a uľahčiť Ti tak orientáciu v živote na Slovensku.

Pri čítaní publikácie sa dozvieš:

- informácie o Detskom domove pre maloletých bez sprievodu v Medzilaborciach;
- kto je opatrovník a aká je jeho úloha;
- aké máš možnosti pri riešení Tvojej momentálnej situácie;
- čo je to azyl a doplnková ochrana a komu môžu byť udelené;
- ako prebieha azylové konanie a kde budeš počas azylového konania bývať;
- čo je tolerovaný pobyt a na čo máš právo počas trvania tolerovaného pobytu;
- či máš možnosť vrátiť sa do krajiny pôvodu (t.j. do krajiny, z ktorej pochádzaš, alebo priamo k Tvojej rodine) a kto Ti v tom pomôže;
- či sa môžeš zlúčiť s Tvojimi príbuznými žijúcimi v inej krajine;
- čo sa stane keď dosiahneš 18 rokov;
- aké orgány a organizácie Ti môžu pomôcť, vrátane kontaktov na ne;
- na záver Ti poskytneme slovník vysvetľujúci pojmy, s ktorými sa v súvislosti s Tvojim právnym postavením a pobytom v SR môžeš stretnúť.

Táto brožúrka Ti má poskytnúť základné informácie. Samozrejme sa však môže stať, že tu nenájdeš všetky odpovede na svoje otázky. V takom prípade sme v Lige za ľudské práva pripravení poskytnúť Ti potrebnú pomoc a radu. Kontakt na nás, ako aj na iné organizácie, na ktoré sa môžeš obať, nájdeš na konci tejto publikácie v časti Zoznam organizácií a inštitúcií, ktoré Ti môžu pomôcť.

1. Detský domov pre maloletých bez sprievodu Medzilaborce

Prečo som v detskom domove?

Detský domov, v ktorom si bol umiestnený po tom ako Ťa našla polícia na území Slovenska, je detským domovom pre deti ako si Ty, to znamená, pre deti a mladých ľudí do 18. rokov, ktorí sa nachádzajú na Slovensku bez svojich rodičov a iných dospelých príbuzných.

Do tohto detského domova si bol umiestnený na základe rozhodnutia súdu. Slovenský súd je podľa zákona povinný umiestniť do detského domova každé dieťa, ktoré nemá zabezpečenú starostlivosť dospelaj osoby. To isté platí aj pre slovenské deti. Cieľom tohto umiestnenia je, aby Ti bola poskytnutá starostlivosť a ochrana, na ktorú máš ako dieťa nárok.

Ako detský domov vyzerá a funguje?

Budova domova má dve časti; príjmovú - uzatvorenú časť, a pobytovú - otvorenú časť. Po príchode do detského domova je každé dieťa dočasne najskôr umiestnené v príjmovej časti, pretože musí podstúpiť vyšetrenia, ktoré ukážu či netrpí nejakou chorobou a či nie je potrebné, aby podstúpil liečbu. Príjmová časť je uzatvorená časť. To znamená, že ak si v nej umiestnený, nemôžeš sa dočasne voľne pohybovať medzi deťmi, aby si ich náhodou nenakazil infekčnou a ľahko prenosnou chorobou. Až po tom, čo Ti urobia všetky potrebné

vyšetrenia a zistia, že nie si chorý, budeš presunutý do pobytovej časti domova a môžeš sa voľne pohybovať medzi deťmi.

V detskom domove sa okrem ubytovacej časti nachádza posilňovňa spojená s počítačovou miestnosťou s pripojením na internet a tiež dvor s ihriskom.

Čo mi môže detský domov poskytnúť?

Detský domov, v ktorom sa nachádzaš, Ti poskytne predovšetkým ubytovanie, stravu, potrebné ošatenie a hygienické potreby. Na toto máš nárok, avšak len v rozsahu, v akom to finančné prostriedky detského domova umožňujú.

Detský domov Ti tiež zabezpečí potrebnú zdravotnú starostlivosť. V prípade, že budeš mať nejaké zdravotné ťažkosti, mal by si sa obrátiť na pracovníka detského domova, ktorý Ti pomôže a v prípade potreby Ťa vezme k lekárovi.

Detský domov Ti zabezpečí výučbu slovenského jazyka. Táto výučba Ti bude poskytovaná buď v škole alebo priamo v detskom domove. Okrem toho sa v detskom domove o Teba budú starať vychovatelia a sociálny pracovník. Sú to zamestnanci detského domova, ktorých náplňou práce je dbať o Tvoju výchovu a o Tvoj priaznivý psychický, fyzický a sociálny rozvoj. Vychovatelia s Tebou budú tráviť voľný čas, hrať s Tebou rôzne hry, vezmú Ťa na prechádzku či výlet, avšak taktiež Ti môžu ukladať rôzne povinnosti, ako napríklad povinnosť upratať si izbu alebo pomôcť s rôznymi drobnými prácami v areáli detského domova.

Je dobré, ak si uvedomíš, že detský domov má dočasne nahradiť Tvoj naozajstný domov. Nie je to ubytovňa, ale zariadenie, v ktorom nájdeš kamarátov, a v ktorom budeš tráviť väčšinu svojho času. Zamestnanci detského domova sa budú snažiť vytvoriť Ti príjemné prostredie, ale záleží aj na Tebe ako prispeješ k pozitívnemu spolunažívaniu a priaznivej atmosfére detského domova.

Môžem sa voľne pohybovať mimo areál detského domova?

Areál detského domova môžeš opustiť len so súhlasom sociálneho pracovníka, riaditeľa, alebo vychovateľa. Zvážia hlavne to, či je miesto kam chceš ísť pre Teba prospešné. Treba si uvedomiť, že títo ľudia sú za Teba zodpovední a dbajú o Tvoju bezpečnosť.

Do kedy môžem v detskom domove zostať?

V detskom domove môžeš zostať pokiaľ sa nachádzaš na Slovensku a si maloletý, t.j. do dosiahnutia veku 18 rokov. V osobitných prípadoch v detskom domove môžeš zostať aj dlhšie. To neplatí, ak sa rozhodneš požiadať o azyl alebo o doplnkovú ochranu, pretože počas trvania azylového konania musíš podľa zákona bývať v zariadení pre žiadateľov o azyl (o týchto zariadeniach sa dočítaš viac v časti „Medzinárodná ochrana“).

2. Právne postavenie

Pretože sa nachádzaš mimo územia svojej vlasti bez sprievodu rodičov a máš menej ako 18 rokov, Tvoje práva sa v niektorých bodoch odlišujú od práv dospelých cudzincov a garantujú Ti zvýšenú ochranu v porovnaní s dospelými cudzincami.

V čom sú odlišné práva maloletého bez sprievodu?

- musí Ti byť súdom ustanovený opatrovník, ktorý bude chrániť Tvoje práva
- do Tvojich 18 rokov Ťa polícia nemôže

deportovať z krajiny

- nemôžeš byť umiestnený do detenčného zariadenia pre cudzincov (čo je zariadenie podobné väzeniu)

Aké je moje právne postavenie po tom čo ma umiestnili do detského domova?

Na základe rozhodnutia súdu si umiestnený v detskom domove, kde máš právo zotrvať až do plnoletosti (18 rokov). Počas celého svojho pobytu v detskom domove máš právo na tolerovaný pobyt, ak sa nerozhodneš požiadať o azyl. . Proti Tvojej vôli Ťa nikto nemôže nútiť vrátiť sa do krajiny pôvodu.

Aké mám možnosti riešenia svojej situácie?

V zásade máš štyri možnosti riešenia Tvojej situácie, v závislosti od toho, ktorá je pre Teba najvhodnejšia. Tieto štyri možnosti sú:

- zlúčenie s Tvojou rodinou, ktorá žije v inej krajine

- zotrvanie v detskom domove do dovŕšenia plnoletosti s udeleným tolerovaným pobytom v SR
- žiadosť o medzinárodnú ochranu (azyl alebo doplnkovú ochranu) v SR
- dobrovoľný návrat do krajiny Tvojho pôvodu (domov)

Viac informácií k jednotlivým možnostiam nájdeš v ostatných častiach brožúry.

Aké mám práva ako maloletý bez sprievodu?

Okrem vyššie uvedených možností právneho riešenia Tvojej situácie, máš predovšetkým práva, ktoré sú Ti priznané ako dieťaťu:

- právo na zdravotnú starostlivosť (rovnakú ako slovenské deti)
- právo na zabezpečenie ubytovania, stravy, hygienických potrieb a nevyhnutného ošatenia
- právo na vzdelanie (výučbu slovenčiny a v prípade dostatočného ovládania slovenského jazyka navštevovanie slovenskej školy)
- právo na rešpektovanie Tvojej kultúry, zvyklostí a náboženstva (napr. Tvojich sviatkov a zvykov)
- právo praktizovať Tvoje náboženstvo v súkromí aj verejne
- právo slobodne vyjadrovať názor
- právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam a opatreniam, ktoré sa Ťa týkajú
- právo vyjadrovať sa v jazyku, ktorému rozumieš (právo na tlmočníka)
- právo na prístup k informáciám
- právo na zohľadnenie Tvojho najlepšieho záujmu

Ďalšie dôležité práva, ktoré Ti prináležia sú:

- právo na právnu pomoc v azylovom konaní (od začiatku azylového konania)
- právo na ochranu Tvojich osobných údajov
- právo na dobrovoľnú voľbu riešenia Tvojej momentálnej životnej situácie
- právo byť informovaný o stave Tvojho konania a o Tvojom právnom postavení
- právo kontaktovať Tvojho opatrovníka ak máš nejaký problém

Kto mi môže odpovedať na moje otázky ohľadne právneho postavenia?

Na tieto otázky Ti odpovie predovšetkým Tvoj opatrovník (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny). Máš však tiež právo kontaktovať právnika mimovládnej organizácie, ktorý Ti

poskytne právne poradenstvo bezplatne. Všetky potrebné kontaktné údaje nájdeš na konci tejto brožúry.

3. Opatrovník

Kto je opatrovník a v čom mi bude pomáhať?

Opatrovník dohliada na Tvoje práva, ktoré máš ako dieťa zaručené a robí za Teba všetky právne úkony súvisiace s riešením Tvojej situácie, to napríklad znamená, že prostredníctvom neho môžeš podať žiadosť o tolerovaný pobyt, o azyl, a podobne.

Opatrovníka ustanovuje súd a je to spravidla Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Medzilaborciach. Zamestnanec tohto úradu Ťa bude zastupovať vždy keď je potrebné urobiť nejaké relevantné rozhodnutie týkajúce sa Tvojho spoločensko – právneho postavenia. Opatrovník Ti umožní, aby si sa slobodne rozhodol a vyjadril k tomu, čo je pre Teba najlepšie, avšak potrebné administratívne kroky k vyriešeniu Tvojho postavenia musí za Teba vykonať opatrovník.

Opatrovník komunikuje so všetkými dôležitými orgánmi a inštitúciami, aby zabezpečil buď legalizovanie Tvojho pobytu na Slovensku (žiadosťou o tolerovaný pobyt alebo o azyl),

zabezpečil Ti návrat domov, či po splnení určitých podmienok Ti pomôže zlúčiť sa s Tvojou rodinou v zahraničí. Takisto by sa mal zaujímať počas Tvojho pobytu na Slovensku o to ako sa Ti darí a v prípade nejakého vážnejšieho problému sa snažiť Ti pomôcť.

Ak budeš mať vážny problém alebo budeš chcieť vedieť aktuálne informácie o Tvojom právnom postavení, máš právo sa na opatrovníka obrátiť. Môžeš to spraviť tak, že požiadaš pracovníka detského domova alebo tábora pre žiadateľov o azyl (podľa toho kde sa nachádzaš), aby Ti zabezpečili kontakt s opatrovníkom. Opatrovník s Tebou komunikuje za pomoci tlmočníka z jazyka, ktorému rozumieš.

4. Medzinárodná ochrana

Čo znamená „požiadat’ o azyl“?

Azyl je medzinárodná ochrana, ktorú udelí Slovenská republika cudzincovi, ktorý má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z dôvodu **rasy, národnosti, náboženstva, politického názoru** alebo **príslušnosti k určitej sociálnej skupine** a vzhľadom na tieto obavy **sa nemôže alebo nechce vrátiť** do vlasti.

Obava z prenasledovania znamená, že sa **cudzinec bojí vrátiť do krajiny pôvodu, pretože mu tam hrozí buď zabitie, mučenie, či iné kruté zaobchádzanie, alebo vážne**

porušovanie základných ľudských práv (právo na život, ochranu pred mučením, otroctvom, a pod.).

Ak si ušiel a bojíš sa vrátiť do krajiny pôvodu, pretože patríš k určitej rase, alebo národnosti, zastávaš určité náboženské presvedčenie alebo politický názor a obávaš sa prenasledovania, môžeš požiadať o azyl.

Azyl možno udeliť aj z humanitárnych dôvodov. Tieto dôvody však v zákone nie sú špecifikované, takže závisí na posúdení úradu, ktorý azyl udeľuje (volá sa Migračný úrad), či je v konkrétnom prípade vhodné udeliť azyl z tohto dôvodu. Môže ísť napr. o zlý zdravotný stav či vážne psychické problémy.

Ako prebieha azylové konanie?

O svojom rozhodnutí požiadať o azyl informuj opatrovníka alebo stačí keď povieš sociálnemu pracovníkovi či vychovávateľovi v detskom domove, že chceš požiadať o azyl a detský domov sa následne s opatrovníkom skontaktuje.

Opatrovník s Tebou pôjde na príslušné oddelenie cudzineckej polície, kde správiš vyhlásenie – požiadaš o azyl. Okrem Tvojich osobných údajov sa budú pýtať **na dôvod prečo žiadaš o azyl. Je dôležité, aby si uviedol čoho sa bojíš v krajine pôvodu/ pred čím utekáš.**

Následne, do 24 hodín, Ťa pracovník detského domova odvezie do Záchytného tábora pre žiadateľov o azyl v Humennom (na východe Slovenska), kde stráviš približne jeden mesiac a budeš podrobený lekárske vyšetreniam. Ak však chceš v detskom domove zostať, lebo si si tam už zvykol, učíš sa slovenčinu a chodíš/plánuješ chodiť do školy, našiel si si kamarátov, prípadne máš nejaké zdravotné problémy, povedz to Tvojmu opatrovníkovi, ktorý môže Migračný úrad požiadať o výnimku, a v tom prípade by si nemusel odísť do Záchytného tábora. Záchytný tábor nie je zariadením pre deti/mladých ľudí do 18 rokov, a život v ňom sa líši od života v Detskom domove.

O Tvojej žiadosti o azyl rozhoduje Migračný úrad Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Podľa zákona o azyle Migračný úrad vydá rozhodnutie v Tvojom prípade spravidla **do 90 dní (do troch mesiacov), avšak v prípade potreby môže túto lehotu predĺžiť.**

Za účelom posúdenia Tvojej žiadosti s Tebou pracovník Migračného úradu vykoná pohovor, **v ktorom sa bude podrobne pýtať na dôvody, pre ktoré žiadaš o azyl.** Je veľmi pravdepodobné, že tento pohovor sa uskutoční ešte počas Tvojho pobytu v záchytnom tábore

v Humennom, môže to byť aj krátko po Tvojom príchode do tábora. Na pohovore bude okrem pracovníka Migračného úradu prítomný tlmočník z Tvojho rodného jazyka, resp. iného jazyka, ktorému rozumieš. **Je dôležité, aby si rozumel všetkému, čo sa Ťa na pohovore budú pýtať a čo Ti budú hovoriť, preto v prípade, že tlmočníkovi nebudeš dostatočne rozumieť, povedz to pracovníkovi Migračného úradu.** Máš právo, aby vykonali nový pohovor s tlmočníkom, ktorému budeš dobre rozumieť. Na pohovore bude prítomný aj poverený pracovník Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a v prípade, že máš právnik, bude prítomný aj on. **Pravdepodobne bude s Tebou počas azylového konania vykonaný iba jeden pohovor. Je preto veľmi dôležité, aby si počas neho povedal všetky skutočnosti týkajúce sa Tvojho úteku z krajiny a rozprával aj o svojich obavách, pre ktoré sa nechceš vrátiť späť.** V prípade potreby môže pracovník Migračného úradu poverený Tvojim prípadom nariadiť druhý, doplnujúci pohovor, avšak toto závisí na jeho rozhodnutí.

Máš právo mať svojho právnik od začiatku azylového konania až do jeho konca. Právnik musí mať udelené plnomocenstvo na Tvoje zastupovanie v konaní. Toto plnomocenstvo mu môže udeliť Tvoj opatrovník. Preto v prípade, že chceš právnik, musíš o to požiadať svojho opatrovníka.

Asi po mesiaci pobytu v záchytnom tábore budeš presunutý do jedného z pobytových táborov, kde budeš bývať až do skončenia azylového konania.

Migračný úrad môže vyniesť rozhodnutie o tom, že Ti azyl udeľuje alebo o tom, že Ti azyl neudeľuje. V prípade, že Migračný úrad rozhodne, že Ti azyl neudelí, zvažuje vždy v rámci azylového konania aj to, či Ti poskytne alebo neposkytne doplnkovú ochranu.

Čo je to „doplnková ochrana“?

Doplnková ochrana je forma medzinárodnej ochrany, ktorú Ti môže Migračný úrad poskytnúť v prípade, že Ti neudelí azyl. Podľa zákona o azyle Slovenská republika poskytne doplnkovú ochranu **ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu žiadateľ o azyl vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia.**

Vážne bezprávie je:

1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon,
2. mučenie alebo neľudské a ponižujúce zaobchádzanie alebo trest
3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

Zjednodušene to znamená, že doplnková ochrana Ti môže byť udelená, ak Ti v krajine pôvodu hrozí trest smrti alebo mučenie, alebo je Tvoj život ohrozený pretože v Tvojej krajine sa bojuje.

Komu sa doručuje rozhodnutie Migračného úradu?

Vzhľadom na to, že si maloletý a máš súdom ustanoveného opatrovníka, rozhodnutie Migračného úradu **sa nedoručuje priamo Tebe, ale Tvojmu opatrovníkovi. V prípade, že máš právnik pre azylové konanie, doručí sa Tvojmu právnikovi.** Tvoj opatrovník alebo právnik, by Ťa mali o obsahu rozhodnutia informovať. Každé rozhodnutie obsahuje okrem výroku či Ti bol alebo nebol azyl udelený, alebo či Ti bola alebo nebola poskytnutá doplnková ochrana aj odôvodnenie, v ktorom sa píše, prečo tak Migračný úrad rozhodol.

Čo sa stane v prípade, že mi Migračný úrad neudelí azyl, ani neposkytne doplnkovú ochranu?

V takomto prípade máš právo sa proti rozhodnutiu Migračného úradu odvolať (podať opravný prostriedok) na súd, a to do 30 dní od doručenia rozhodnutia. Odvolať sa znamená, že s rozhodnutím Migračného úrad nesúhlasíš. O odvolaní rozhoduje súd. **Opravný prostriedok si môžeš napísať na súd aj Ty sám vo svojom rodnom jazyku, avšak vzhľadom na to, že opravný prostriedok musí obsahovať zákonom predpísané náležitosti, je lepšie ak ho za Teba napíše právnik. Ak nemáš svojho právnik pre azylové konanie, máš právo požiadať svojho opatrovníka, aby udelil právnikovi mimovládnej organizácie alebo právnikovi Centra právnej pomoci plnomocenstvo na právne zastupovanie v druhostupňovom (odvolacom) konaní, to znamená v konaní pred súdom, vrátane napísania opravného prostriedku.**

Čo bude nasledovať po tom čo podám opravný prostriedok (odvolanie) na súd?

Zmysel konania pred súdom spočíva v tom, že súd preskúma rozhodnutie Migračného úradu a vyhodnotí, či bolo vydané správne a v súlade so zákonom. Súd môže rozhodnutie Migračného úradu **zrušiť** celé (v celom rozsahu) alebo čiastočne (len v časti týkajúcej sa doplnkovej ochrany) a vrátiť ho Migračnému úradu na ďalšie konanie a **vydanie opätovného rozhodnutia**; alebo **môže rozhodnutie Migračného úradu potvrdiť.**

Súd môže počas konania nariadiť pojednávanie (to znamená, že sa vec bude prejednávať na súde v Tvojej prítomnosti), alebo rozhodnúť bez pojednávania, len na základe spisu. Sudca Ťa písomne vyzve (prostredníctvom Tvojho opatrovníka alebo právnik), aby si sa vyjadril, či

chceš pojednávanie alebo nie. Pojednávanie sa uskutoční na súde pred samosudcom (jedným sudcom) a okrem sudcu tam bude prítomný tlmočník (z jazyka, ktorému rozumieš), Tvoj právnik (ak máš právnik), Tvoj opatrovník (alebo jeho kolega/kolegyňa) , zástupca Migračného úradu a zapisovateľka. V prípade, že máš právnik, tento predostrie súdu právne argumenty, prečo by malo byť rozhodnutie Migračného úradu zrušené. Teba sudca tiež vyzve, aby si uviedol dôvody Tvojej žiadosti o azyl, prečo si ušiel z krajiny pôvodu a prečo sa tam nemôžeš vrátiť. Sudca na konci pojednávania vynesie rozhodnutie, ktoré bude Tebe, Tvojmu právnikovi alebo opatrovníkovi následne doručené poštou.

V prípade negatívneho rozhodnutia Krajského súdu je ešte možné podať odvolanie na Najvyšší súd SR.

Čo je dôležité vedieť o azylovom konaní?

- podaním žiadosti o azyl žiadaš Slovenskú republiku o medzinárodnú ochranu a tvrdíš, že sa z obavy o svoj život alebo o svoje základné ľudské práva nemôžeš vrátiť do krajiny pôvodu
- už pri vyhlásení – podaní žiadosti o azyl na polícii – **je dôležité uviesť prečo sa bojíš vrátiť do krajiny pôvodu a prečo žiadaš o ochranu**
- **je dôležité udať správne meno a dátum narodenia a nemeniť si totožnosť počas konania, pretože to môže viesť k tomu, že budeš vyhodnotený ako nedôveryhodný** (nie je Ti možné veriť) a to môže negatívnym spôsobom ovplyvniť posúdenie Tvojej žiadosti Migračným úradom
- **nepredkladaj falošné cestovné doklady či iné doklady, resp. ak máš pri sebe falošný pas nevydávaj ho za svoj vlastný, ale uveď, že ide o falošný doklad a dôvod prečo ho máš pri sebe**
- počas pohovoru na Migračnom úrade uveď **podrobne všetky dôvody žiadosti o azyl a okolnosti, ktoré Ťa viedli k úteku z krajiny**
- ak počas pohovoru **nebudeš dobre rozumieť tlmočníkovi, povedz, že mu nerozumieš**. Migračný úrad stanoví nový termín pohovoru a zabezpečí iného tlmočníka.
- **neodpovedaj na otázky, ktorým nerozumieš. Ak Ti otázka nie je jasná, povedz to. Ak nevieš odpovedať na otázku, povedz, že nevieš.**
- **ak budeš počas pohovoru unavený, požiadaj o prestávku**

- máš právo mať počas celého azylového konania, vrátane konania pred Migračným úradom, právnik, ktorý Ti poskytne bezplatnú právnu pomoc, a ktorý bude v azylovom konaní obhajovať Tvoje záujmy
- **ak chceš právnik, povedz to svojmu opatrovníkovi, pretože vzhľadom na to, že si maloletý, splnomocniť (dať Tvoju plnú moc právnikovi na Tvoje zastupovanie) právnik na zastupovanie nemôžeš sám, ale urobiť to za Teba môže Tvoj opatrovník**
- v prípade, že budeš mať pocit, že počas azylového konania sú porušované Tvoje práva alebo budeš mať iný závažný problém, napr. v rámci ubytovania v azylovom tábore, obráť sa na svojho právnik alebo ak právnik nemáš, na svojho opatrovníka. Obrátiť sa môžeš aj na Úrad Vysokého komisára OSN pre utečencov – UNHCR.
- v prípade, že nemáš právnik v konaní pred Migračným úradom, **máš zo zákona právo na zastupovanie pred súdom právnikom Centra právnej pomoci, ktoré Ti napíše aj opravný prostriedok (odvolanie) proti negatívnemu rozhodnutiu Migračného úradu**

5. Zlúčenie s rodinou

Čo znamená „zlúčenie s rodinou“?

Ak vieš o tom, že Tvoj rodič alebo iný príbuzný žije v niektorej z krajín Európskej únie alebo v inej krajine, odlišnej od krajiny Tvojho pôvodu, a chceš za ním vycestovať, **povedz to svojmu opatrovníkovi.**

Opatrovník následne bude zisťovať, či Tvoj príbuzný v uvedenej krajine **žije legálne, aký druh pobytu má**, a či aj on má záujem, aby si uňho žil a je ochotný sa o Teba starať. **Ak to tak je, opatrovník rozhodne, aký bude najlepší spôsob zabezpečenia Tvojho vycestovania za príbuzným.**

Za účelom zlúčenia s Tvojim príbuzným bude opatrovník potrebovať nasledovné doklady:

- Tvoj doklad totožnosti alebo rodný list (ak je možné ho získať)
- doklad totožnosti (pas) Tvojho príbuzného, s ktorým sa chceš zlúčiť
- potvrdenie o pobyte Tvojho príbuzného v krajine, v ktorej momentálne žije
- ak v tejto krajine Tvoj príbuzný získal azyl, tak potvrdenie o udelení azylu
- súhlas Tvojho rodiča/ rodičov so zlúčením s Tvojim príbuzným (ak je to možné)
- list, v ktorom príbuzný napíše, že súhlasí, aby si šiel žiť za ním a preberá za Teba zodpovednosť

Tvoj príbuzný, s ktorým sa chceš zlúčiť sa musí nachádzať v krajine EÚ či inej krajine **legálne, to znamená, že tam musí mať udelené povolenie na pobyt, alebo má udelený azyl, či doplnkovú ochranu, príp. je žiadateľom o azyl.**

Krajina, v ktorej sa nachádza Tvoj príbuzný Ťa prijme len ak sa potvrdí, že ste naozaj rodina. V prípade pochybností môže štát, v ktorom žije Tvoj príbuzný, požiadať o vykonanie krvnej skúšky (skúška DNA), ktorá preukáže Váš príbuzenský vzťah.

Ako sa realizuje zlúčenie s rodinou v inej krajine EÚ?

Existuje viacero možností ako zabezpečiť zlúčenie s rodinou. O tom, ktorá z týchto možností je najlepšia pre Teba rozhodne Tvoj opatrovník.

Najčastejšie sa zlúčenie s rodinou zabezpečuje prostredníctvom tzv. Dublinského konania. To znamená, že požiadaš o azyl a Slovensko požiada členský štát EÚ, kde sa nachádza Tvoj príbuzný, s ktorým sa chceš zlúčiť, aby prevzal tento štát zodpovednosť za posúdenie Tvojej žiadosti o azyl. Počas vybavovania potrebných dokladov budeš bývať v detskom domove a bude Ti udelený tolerovaný pobyt. Ak sa Tvoj prípad bude riešiť cez spomínané Dublinské konanie, po tom čo požiadaš o azyl, budeš presunutý do azylového tábora, za predpokladu, že opatrovník pre Teba nepožiadá o výnimku Migračný úrad. Ak nechceš byť presunutý do azylového tábora, povedz to Tvojmu opatrovníkovi. V prípade, že sa nepodarí zlúčenie s rodinou, Tvoju žiadosť o azyl posúdi Slovensko.

6. Dobrovoľný návrat domov

V prípade, že sa chceš vrátiť za svojou rodinou do krajiny svojho pôvodu, oznám to buď svojmu opatrovníkovi alebo pracovníkovi detského domova.

Ak opatrovník vyhodnotí, že táto alternatíva je pre Teba najvhodnejšia, tak následne podnikne potrebné kroky pre Tvoj návrat. Spravidla kontaktuje Medzinárodnú organizáciu pre migráciu (IOM), ktorá zabezpečuje dobrovoľné návraty.

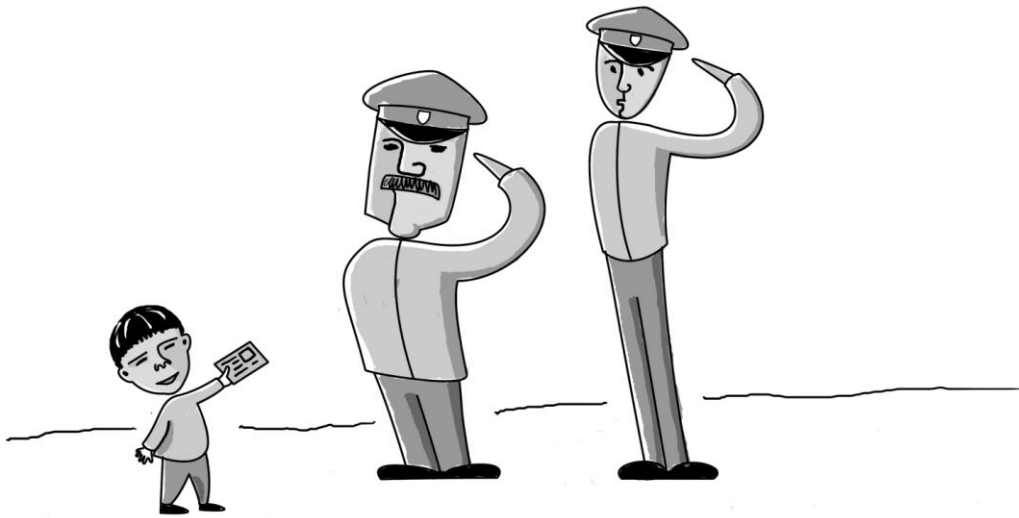
IOM zisťuje nielen Tvoju vôľu vrátiť sa domov, ale skontaktuje sa aj s Tvojou rodinou, ktorá musí písomne s Tvojím návratom súhlasiť, a tiež preverí rodinné podmienky v krajine pôvodu.

IOM následne zabezpečí pre Teba doklad na vycestovanie, v prípade, že nemáš vlastný pas, a letenku. Všetky finančné výdavky spojené s Tvojou cestou domov hradí IOM. Tvoj prevoz do krajiny pôvodu je počas celej cesty zaistený sprievodnou osobou z IOM. Na letisku v krajine pôvodu Ťa pracovník IOM odovzdá pracovníkovi misie IOM v krajine Tvojho pôvodu a ten zabezpečí Tvoj bezpečný návrat až domov k Tvojej rodine.

V prípade, že sa chceš vrátiť domov avšak nemáš tam rodinu, ktorá by sa o Teba mohla starať, bude za Teba musieť prevziať zodpovednosť krajina pôvodu. Opatrovník v tom prípade preverí, či Ti bude zabezpečená starostlivosť a ochrana po Tvojom návrate a teda či je Tvoj návrat pre Teba bezpečný a vhodný. Tvoj návrat do krajiny pôvodu musí byť dobrovoľný a je k nemu potrebný Tvoj osobný súhlas.

7. Tolerovaný pobyt

Každý maloletý cudzinec nájdený na Slovensku bez sprievodu, má právo na udelenie tolerovaného pobytu. Ide o jeden z druhov povolenia na pobyt, ktorý udeľuje polícia, a ktorým sa stane Tvoj pobyt na Slovensku legálnym (oprávneným). **O tolerovaný pobyt za Teba požiada v Tvojom mene a za Tvojej prítomnosti opatrovník na príslušnom oddelení cudzineckej polície za predpokladu, že sa nerozhodneš požiadať o azyl.** Polícia rozhodne o Tvojej žiadosti o udelenie tolerovaného pobytu do 15 dní od podania žiadosti.

Na akú dobu platnosti mi bude tolerovaný pobyt udelený?

Tolerovaný pobyt Ti podľa zákona o pobyte cudzincov polícia udelí najdlhšie na 6 mesiacov (180 dní). Tento pobyt Ti však bude predĺžovaný vždy o ďalších 6 mesiacov, a to do dosiahnutia Tvojej plnoletosti – 18 rokov.

Tolerovaný pobyt zanikne keď:

- dosiahneš vek 18 rokov, alebo
- opustiš územie Slovenskej republiky, alebo
- požiadaš o azyl
-

ALE! Ak si mal tolerovaný pobyt na Slovensku udelený po dobu posledných troch rokov, a sústavne si sa pripravoval na Slovensku na povolanie (to znamená chodil do školy) môžeš po dosiahnutí 18 roku života, požiadať o trvalý pobyt na neobmedzený čas!

Na čo ma oprávňuje tolerovaný pobyt?

Počas trvania tolerovaného pobytu budeš žiť v detskom domove v Medzilaborciach. Budeš sa učiť slovenský jazyk a navštevovať základnú alebo strednú školu, ako ostatné deti v domove

Zároveň Ti bude vydaný cudzinecký pas. Tento pas Ťa oprávňuje na cestovanie v rámci celého územia Slovenska a na vycestovanie zo Slovenska. **POZOR**, cudzinecký pas Ťa neoprávňuje na opätovný vstup (návrat) na územie SR. Ak raz vycestuješ, už sa nemôžeš legálne vrátiť. Cudzinecký pas Ti slúži ako identifikačný doklad, ktorým preukážeš svoju totožnosť, napr. v prípade, že Ťa na ulici zastaví policajt a vyzve Ťa na preukázanie Tvojej totožnosti.

8. Keď dosiahnem 18 rokov...

Po tom ako dosiahneš 18 rokov, závisí ďalší postup od toho, **aké máš právne postavenie na Slovensku v čase dosiahnutia plnoletosti.**

1. Ak máš postavenie žiadateľa o azyl

Ak si žiadateľ o azyl, v zásade sa nič na Tvojom právnom postavení nezmení. Aj po tom ako dosiahneš 18 rokov bude pokračovať Tvoje azylové konanie a Ty budeš naďalej bývať v tábore pre žiadateľov o azyl, alebo v Detskom domove

Tak ako už bolo spomínané v časti o medzinárodnej ochrane, počas azylového konania máš právo zvoliť si právnika. **Keď si maloletý, plnomocnstvo právnikovi za Teba musí udeliť Tvoj opatrovník. Po tom čo dosiahneš 18 rokov, plnomocenstvo právnikovi udeľuješ Ty sám.**

Ak si nezvolíš právniku, všetky právne úkony v azylovom konaní musíš urobiť sám a Migračný úrad, ako aj súd Ti doručuje všetky rozhodnutia, ktoré sa Ťa týkajú.

2. Ak máš postavenie azylanta

Ak Ti už bol azyl udelený, znamená to, že si získal na Slovensku ochranu na neobmedzenú dobu, polícia Ti udelí trvalý pobyt a nemôžeš byť vrátený do krajiny pôvodu. Toto platí aj po tom, čo dosiahneš 18 rokov.

Ako azylant máš právo po udelení azylu žiť 6 mesiacov v integračnom stredisku vo Zvolene. Sociálna pracovníčka Ti pomôže zorientovať sa na Slovensku a pôjde s Tebou na všetky potrebné úrady. Zároveň budeš v integračnom stredisku navštevovať kurz slovenského jazyka. Pol roka máš na to, aby si si našiel prácu, alebo školu, ak by si chcel študovať, vhodné ubytovanie a začal samostatný život na Slovensku.

Keďže máš azyl, bude Ti zároveň vydaný na Tvoju žiadosť cestovný doklad cudzinca, ktorý Ťa oprávňuje na cestovanie. Ak by si však chcel napr. pracovať alebo študovať v zahraničí, **potrebujeme na to povolenie od príslušnej krajiny.**

3. Ak máš doplnkovú ochranu

Ak Ti už bola poskytnutá doplnková ochrana, znamená to, že si získal na Slovensku ochranu na **jeden rok**, polícia Ti udelí prechodný pobyt a nemôžeš byť vrátený do krajiny pôvodu. Aj keď v čase trvania doplnkovej ochrany dosiahneš 18 rokov, doplnková ochrana Ti trvá naďalej.

Počas poskytovania doplnkovej ochrany môžeš byť ubytovaný v zariadení na ubytovanie cudzincov, ktorým sa poskytla doplnková ochrana, kde sa Ti zabezpečí ubytovanie, stravovanie, základné hygienické potreby a vreckové. Zároveň Ti bude zabezpečený kurz slovenského jazyka.

Ako cudzincovi s poskytnutou doplnkovou ochranou Ti polícia vydá cudzinecký pas, ktorý Ťa oprávňuje na cestovanie. Ak by si však chcel napr. pracovať alebo študovať v zahraničí, **potrebujeme na to povolenie od príslušnej krajiny.**

POZOR! Na rozdiel od azylu, v prípade doplnkovej ochrany musíš podať na Migračný úrad žiadosť o predĺženie doplnkovej ochrany. Po uplynutí jedného roka sa poskytovanie doplnkovej ochrany na žiadosť predĺži vždy **o dva roky**, ak sú splnené podmienky. Túto žiadosť si povinný podať **najskôr 90 dní a najneskôr 60 dní pred uplynutím jednoročnej lehoty.** Pracovníci mimovládnej organizácie Ti pomôžu s podaním žiadosti. **Nedodržanie zákonom stanovenej lehoty na podanie žiadosti bude mať za následok nepredĺženie doplnkovej ochrany!**

4. Ak máš tolerovaný pobyt

Ak si do svojej plnoletosti žil v detskom domove a bol Ti udelený tolerovaný pobyt, tento pobyt Ti dosiahnutím 18 rokov zanikne. **AVŠAK, ak si do svojich 18 rokov žil v detskom domove a tolerovaný pobyt Ti bol udelený po dobu najmenej troch rokov, a zároveň si počas tohto obdobia chodil na Slovensku riadne do školy, po dovŕšení 18. roku života môžeš požiadať o trvalý pobyt na neobmedzený čas.** Ak to tak však nie je, tolerovaný pobyt Ti dosiahnutím 18. roku života zanikne, a následne sa na Slovensku budeš nachádzať ako cudzinec s neoprávneným pobytom. **Ak nepožiadáš o azyl, je možné, že budeš z územia SR vyhostený a za týmto účelom aj zaistený.** Preto Ti radíme, aby si ešte **PRED** dosiahnutím plnoletosti kontaktoval právnika mimovládnej organizácie, ktorý Tvoj prípad posúdi a poradí Ti ohľadne Tvojich právnych možností.

9. Obchodovanie s ľuďmi

Každý rok je približne 800 000 až 900 000 tisíc ľudí kúpených, predaných, alebo nútených prejsť hranice.¹

Čo je obchodovanie s ľuďmi?

Obchodovanie s ľuďmi je zlákanie ľudí najčastejšie pomocou ľsti, podvodu, hrozby násilia, alebo zneužitím zraniteľnej pozície človeka , za účelom jeho vykorisťovania/zneužívania. Toto zahŕňa vykorisťovanie na prostitúciu, alebo iné formy sexuálneho vykorisťovania , nútenú prácu alebo službu, žobranie, trestnú činnosť, zotročovanie, alebo odoberanie orgánov . (skrátň palermský protokol) Obchodníci s ľuďmi toto všetko robia pre peniaze, ktoré koristia zo zotročenia človeka, ktorý im uveril.

Obchodovanie s ľuďmi je novodobá forma otroctva a závažná trestná činnosť. Medzi obeť patria najmä tí, ktorí pochádzajú z chudobnejších oblastí sveta a hľadajú východisko z biedy, osamelosti, zlého rodinného zázemia, alebo zlej finančnej situácie. **Zvlášť Ty, ako maloletý bez sprievodu si bez ochrany dospelého rodinného príslušníka počas tranzitu v ohrození a mohol by si byť pre obchodníka ľahkou korisťou. Obchodníci pracujú tak, že vystupujú ako ľudia, ktorí sa Ti snažia pomôcť, sľúbia Ti prácu, ubytovanie, cestu, zariadenia doklady, za ktoré na začiatku nemusíš platiť. Avšak za tieto „služby“ im neskôr draho zaplatíš, keďže sa budeš musieť „vykúpiť z Tvojho dlhu“.**

---

¹ US Department of Justice, Child Exploitation and Obscenity Section, Trafficking and Sex Tourism, 2003, <http://www.usdoj.gov/criminal/ceos/trafficking.html>

Nútená práca:

Maloletí môžu byť predaní ako lacná pracovná sila do tovární, na domáce práce, na práce v poľnohospodárstve, stavebníctve, v reštauráciách alebo na nútené žobranie. Jedným z častých spôsobov zneužitia detí je nalákať ich na vykonávanie dobre platenej práce do krajín Západnej Európy, kde sú miesto sľubovanej ponuky nútené žobrať, kraďnúť, predávať drogy, alebo páchať iné trestné činy. Členovia zločineckého gangu ich k tomu môžu prinútiť napríklad tým, že im zoberú cestovné doklady, vyhrážajú sa im alebo ich rodine, alebo naopak sľubujú vysokú odmenu, či majetok, ktorý však deti nikdy nedostanú. Život v takejto nelegálnej skupine, alebo u jedného obchodníka môže obnášať neustálu kontrolu pohybu, násilie, ale aj sexuálne zneužívanie.

Príbeh: Skupina troch chlapcov z Albánska bola nútená žobrať pre svojho strýka v Ríme. Ak sa im nepodarilo vyžobrať sumu, ktorú od nich strýko každý deň požadoval, boli nútení kraďnúť, aby chýbajúce peniaze doplnili. Pri takejto krádeži boli zadržaní políciou, ktorá pri vyšetrovaní zistila pozadie celého príbehu a proti strýkovi sa začalo trestné stíhanie. (z publikácie IOM)

Sexuálne zneužívanie:

Ďalší spôsob akým sú ohrozené aj deti je asi najznámejší a zároveň asi aj najhorší účel obchodovania s ľuďmi. Ide o sexuálne vykorisťovanie, ktoré sa netýka iba dievčat, ale sú ním ohrození aj maloletí chlapci. Práca v sexbiznise, prostitúcia, pornografia, alebo nútenie k homosexuálnemu pohlavnému styku je podobne ako v predchádzajúcom prípade otrockej práce vynútené priamo fyzickým násilím, hrozbami, alebo uväznením v cudzom byte. Obchodníci využívajú rôzne možnosti ako získať úplnú moc nad zneužívaným človekom – jednou z nich je vyvolať drogovú závislosť.

Príklad: Mladé dievča z Ruska ostalo opustené matkou, ktorá odcestovala do zahraničia. Začala zanedbávať školu a chodiť na diskotéky, kde sa zoznámila s mladým sympatickým mužom. Zamilovala sa do neho a po čase sa nechala nahovoriť, aby spolu odišli pracovať do Švédska. Tam ju predal pasákovi, ktorý ju pod vplyvom drog v uzamknutom byte nútil robiť prostitútku.

- Čo robiť ak sa dostaneš do ťažkostí? Utekaj tam, kde sú ľudia na nejaké verejné a zároveň oficiálne miesto (polícia, úradná inštitúcia, knižnica, pošta atď.)
  - Aj keď sa v niektorej z krajín EÚ nachádzaš nelegálne a bez dokladov, **neboj sa!** Obetiam obchodovania s ľuďmi je krajinách EÚ poskytovaná ochrana ! Preto ak

rozpovieš Tvoj príbeh, postará sa o Teba mimovládna organizácia, ktorej prácou je pomáhať obetiam obchodovania s ľuďmi spolu s políciou.

- Pomoc môžeš hľadať aj na miestach označených krížom, napr. v nemocniciach, kostoloch, zariadeniach prvej pomoci a pod.
- Ak si v zahraničí, snaž sa kontaktovať zastupiteľstvo svojej krajiny
- Požiadať o kontakt na pomáhajúcu organizáciu. Na Slovensku je takouto organizáciou IOM Bratislava alebo Slovenská katolícka charita V mnohých krajinách EÚ je to organizácia La Strada. Pomôcť Ti však môžu aj iné známe organizácie, ako napríklad Červený kríž alebo UNICEF.
- Vo väčšine krajín môžeš z telefonnej búdky zavolať na núdzové telefónne číslo 112
-
- Koho môžem kontaktovať, ak som v problémoch?

Ak sa nachádzaš na Slovensku, môžeš okrem vyššie uvedeného telefónneho čísla volať na bezplatnú Národnú linku pomoci : 0800 800 818(IOM- Bratislava)

Ak sa nachádzaš v detskom domove alebo v tábore pre žiadateľov o azyl, môžeš sa zveriť vychovávateľovi domova či sociálnemu pracovníkovi tábora. Svoje obavy môžeš povedať aj opatrovníkovi alebo pracovníkom mimovládnej organizácie. Môžeš ísť tiež priamo na políciu.

Ako zistím zo svojho príbehu, že môžem byť obeťou obchodovania s ľuďmi?

- cestoval si za pomoci prevádzáčov, v zlých podmienkach, nevieš presne kam ideš a čo tam budeš robiť
- vybavili Ti falošné cestovné doklady, a/alebo Tvoje vlastné cestovné doklady si im musel odovzdať
- zaplatili Ti cestu do zahraničia, prípadne aj ubytovanie s tým, že im tento DLH následne splatíš
- niekto iný (napr. aj Tvoja rodina) Ťa poslal do zahraničia zarábať peniaze, avšak Ty máš obavy a nedôveruješ ľuďom, ktorí Ti majú prácu zabezpečiť, aj keď sú to napríklad rodinní známi a podobne
- povedali Ti, aby ak Vás pri prechode hraníc policajti rozdelili, máš požiadať o azyl, na základe čoho pôjdeš do azylového tábora, a odtiaľ po určitom čase spolu s priekupníkmi ujdeš a budeš pokračovať v ceste ďalej

- máš telefónne číslo na prevádzáčov, s ktorými sa máš skontaktovať ak by ste sa rozdelili
- povedali Ti, že nemáš nikomu rozpovedať pravdivý príbeh, ani ľuďom v detskom domove, opatrovníkovi, právnikovi pomáhajúcej organizácie, a už vôbec nie policajtom, a nemáš nikomu dôverovať, lebo si „nelegál“ a hneď budeš deportovaný, alebo uväznený
- prevádzачi, alebo priekupníci sa dozvedia, kde sa nachádzaš a budú Ťa kontaktovať, a chciet' vylákať na útek napr. z detského domova
- ak si v azylovom tábore, budú sa snažiť zlákať ťa k vybaveniu priepustky a následne spoločnému útoku
- budú Ti sľubovať prácu v zahraničí nejde o oficiálnu prácu – nepodpísal si žiadnu pracovnú zmluvu
- vieš, že práca, ktorú Ti ponúkli bude ilegálna a nevieš presne kde, a za akých podmienok budeš pracovať, kde budeš bývať
- ak sa začneš pýtať, alebo nespolupracovať, vyhrážajú sa Ti (napr. tým, že im musíš splatiť dlh alebo tým, že Ťa udajú na polícii ako ilegálneho cudzinca, a že preto pôjdeš do väzenia)
- použili na Tebe násilie alebo Ti obmedzili osobnú slobodu (napr. si bol počas cesty alebo už v cieľi zatvorený v byte/ dome/ inej budove a sám – bez dozoru – si nemohol vyjsť von, nemohol si ísť sám nakúpiť, vezmú Ti doklady a pod.)

Čo sa stane keď štátne orgány v SR zistia, že som obeťou obchodovania s ľuďmi?

Podľa slovenského práva je obchodovanie s ľuďmi trestný čin, za ktorý páchatel'om hrozí väzenie. Páchatel' je osoba alebo skupina osôb, ktorá Ťa chcela obchodovať za účelom zisku. **Ty, ako obeť obchodovania, máš však na Slovensku nárok na ochranu a nikto Ťa nepotrestá za to, že sa na Slovensku nachádzaš ilegálne. Podľa zákona o pobyte cudzincov Ti bude na Slovensku udelený tolerovaný pobyt.**

10. Vzdelanie na Slovensku

Na Slovensku má každé dieťa právo na vzdelanie.

Povinná školská dochádzka je do 16 rokov.

Právo na vzdelanie máš aj Ty. Avšak skôr ako nastúpiš na riadne štúdium na slovenskej škole, musíš sa naučiť po slovensky. Výučbu slovenského jazyka Ti zabezpečí detský domov a to buď na škole v Medzilaborciach alebo priamo v detskom domove.

Keď budeš na Slovensku bývať dlhodobejšie (t.j.ak máš udelený tolerovaný pobyt, alebo si získal na Slovensku medzinárodnú ochranu) a zvládneš základy slovenčiny, začneš navštevovať normálne vyučovanie na slovenskej strednej alebo základnej škole (v závislosti od Tvojho veku). **Vzdelanie na základnej a strednej škole na Slovensku je bezplatné.**

Záver brožúry

Dovoľ nám ešte pár slov na záver. Okrem toho, že je dôležité, aby si sa správne rozhodol pre jednu zo spomínaných možností riešenia Tvojej situácie, **je potrebné, aby si bol trpezlivý**. Vybavovanie potrebných dokumentov vždy trvá určitý čas a ten bude vyžadovať Tvoju trpezlivosť a vytrvalosť. Aj keď sa rozhodneš pre tolerovaný pobyt, ktorý sa Ti zaručuje, buď pripravený na to, že hlavne prvé týždne v cudzom štáte a v zariadení s novými ľuďmi **nebudú jednoduché**. Napriek tomu veríme, že títo ľudia sa stanú Tvojimi budúcimi kamarátmi a dospelými, na ktorých sa môžeš s dôverou obrátiť. **A nezabúdaj: zložitá situácia, v ktorej sa teraz nachádzaš sa môže obrátiť v Tvoj prospech. Rozvážnosť a vyvarovanie sa unáhleného konania Ti môžu pomôcť využiť šancu, ktorú máš. Okrem toho tiež musíš byť obozretný a nepodľahnúť nereálnym príslubom skvelého života a dobre platenej práce v zahraničí, pretože môže ísť o ilegálnu prácu a neoprávnený pobyt, alebo Ti dokonca môže hroziť nebezpečenstvo** v podobe nútenia do práce, ktorú nechceš vykonávať, nevyplácania odmeny za prácu, splácanie nekonečného dlhu ľuďom, ktorí Ti zabezpečia prepravu do zahraničia, obmedzovanie slobody Tvojho pohybu, nútený sex či násilie. Nedávaj z ruky svoj cestovný doklad či iný doklad totožnosti osobám, ktoré nepoznáš, a maj pri sebe vždy kontaktné údaje na políciu alebo mimovládne organizácie, aby si v prípade potreby vedel zatelefonovať a požiadať o pomoc.

Zoznam organizácií a inštitúcií, ktoré Ti môžu pomôcť

1. Liga za ľudské práva (*The Human Rights League - HRL*)

Ti môže poskytnúť právne poradenstvo pri rozhodovaní pre jedno z riešení na Slovensku, alebo v prípade žiadosti o azyl, prideliť právnik, ktorý Ťa bude zastupovať počas konania.

Kontakt: Liga za ľudské práva; Hurbanovo nám. 5; 811 03 Bratislava

Tel. čísla: 02-544 35 437 (kancelária v Bratislave)

0918 682 457 (mobil)

Alebo nám môžeš poslať e-mail na adresu: hrl@hrl.sk

2. Medzinárodná organizácia pre migráciu (*IOM*)

Ti poskytne asistenciu, ak sa rozhodneš dobrovoľne vrátiť do krajiny pôvodu. Takisto pomáha obetiam obchodovania s ľuďmi riešiť ich situáciu.

Kontakt: IOM; Grösslingova 4; 811 09 Bratislava

Tel. čísla: 850 211 478 alebo 02 5263 0025

Národnú linku pomoci obetiam obchodovania: 0800 800 818

E – mailová adresa: mic@iom.int

3. OZ Marginál

Kancelária v Košiciach: Jesenského 25, 040 01 Košice

Kancelária v Žiline: Daniela Dlabača 22, 010 01 Žilina **Kancelária v Bratislave:** Páričkova 18, 821 08 Bratislava

Tel. č. : + 421 (0)948 900 791

Email: info@marginal.sk

4. Úrad verejného ochrancu práv

Adresa sídla

Kancelária verejného ochrancu práv

Nevádzová 5

821 01 Bratislava-Ružinov

Adresa pre korešpondenciu

Kancelária verejného ochrancu práv

P. O. Box 1

820 04 Bratislava 24

Tel: 02/48 28 72 39

Fax: 02/48 28 72 03

sekretariat@vop.gov.sk

5. Migračný úrad MV SR

rozhoduje v azylovom konaní a spravuje tábory pre žiadateľov o azyl (Humenné, Rohovce, Opatovská N. Ves).

Kontakt: Migračný úrad MV SR; Pivonková 6; 812 72 Bratislava

Tel. čísla: 02 4341 4775 alebo 02 4825 4104

6. Tábory pre žiadateľov o azyl

Kontakty: Záchytný tábor Humenné; Mierová 100; 066 01 Humenné; tel. č.: 057/7866 716

Pobytový tábor Rohovce; 930 30 Rohovce; tel. č.: 031/5598 498

Pobytový tábor Opatovská Nová Ves; 991 07 pošta Slovenské Ďarmoty; tel. č.: 047/489 162

7. Núdzové telefónne čísla

Tieto telefónne čísla Ti pomôžu v tých najnúdzovejších situáciách, keď budeš potrebovať rýchlu pomoc.

Polícia: 158

Požiarňa ochrana: 150

Záchranná služba: 155

Pre celú Európu platí číslo **112** ako núdzové telefónne číslo. Toto číslo môžeš vytočiť v prípade akejkoľvek nehody, miestny operátor Ťa presmeruje na potrebnú núdzovú službu – zdravotnú pomoc, políciu a požiarnikov.

8. La Strada Hotlines:

Núdzové linky organizácie La Strada vo viacerých krajinách Európy. Na týchto linkách Vám poskytnú pomoc v prípade obchodovania s ľuďmi a nútenej práce.

[Belarus](#)

Hotline: + 375 17 295 31 67

[Bulgaria](#)

Hotline: + 359 2 981 76 86

[Czech Republic](#)

Hotline: + 420 2 22 71 7171

[Moldova](#)

Hotline: + 373 22 23 33 09

[the former Yugoslav Republic of Macedonia](#)

Hotline: + 389 2 2777 070

[Netherlands](#)

Hotline: + 31 33 448 11 86

[Poland](#)

Hotline: + 48 22 628 9999

[Ukraine](#)

Hotline: + 380 44 205 36 94

Publikácia vyšla s finančnou podporou Európskej komisie, Európskeho fondu pre integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín, Solidarita pri riadení migračných tokov, v rámci projektu „Právna poradňa pre pobyt a občianstvo 4“.